

# علوم اقتصادیه و اجتماعیه

## مجموعه علامہ

هر آيت برنجی کوفی نشر اولنور

مؤسسی :

احمد شعیب، رضا نوین، محمد مبارک

مترجمان :

اشار : فائق زهت . - حیات اجتماعیه : بدیع نوری . -  
روسیه : احمد شعیب . - بودجه . - استقراضات . -  
فرانسه اختلال کبیری : احمد شعیب .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد مبارک

امور اداره و تحریریه : نور عثمانیه جوارنده ملین اداره خانه سی

نسخه سی : ۱۰ فروش

استانبول

باب عالی جاده سنده هلال مطبعه سی، نور ۶۶

## فرانسىيەلىك كىرى

— مائىد —

لوای تجمدد آلتندە طوبىلانان اوچىجى فرقه ايسه فكر افراطپرستىنىڭ  
صوك درجەدە مروجى ايدى ؛ منسوينى آلتى آى ظرفندە او قدر  
چو غالىيور كىت اعتبارىلەدە دىكر بوتون فرقه لرك باشنە كچور . دىكر  
طرفدن ملتە پك صمى و صبقى روابطى اولدىنى كى بوتون آتشىن  
احتراساتك دە محراقىدى : ضرورتك پنجه آهينندە قيورنان صوف  
سفيلەك كىن وغىظى ، ادارە قديمە يە قارشى عصيان ايلەين صنف متوسطك  
عزت نفسى و حرصى ، بوتون المديده وجدانلرك كوكلشمش قناعانى ، مذهب  
ومسلكرىنى قبول ايتدىرمك ايجىن ناشكىبانە بىكلەين پروتستانلر ، ژانسه نىستلر ،  
مقتصدلر وفيلسوفلرك حالت روحىلرى ھب بوفرقتك نفوذ وقوتى  
تزييدە خدمت ايدىوردى . وبوتون بو آدملرك عندىندە غنعات تاريخىنىڭ ،  
امثال وسوابقك ھىچ اهميتى يوقدى . ھېسى مجهول برعالم صفوتك آھنك  
خيالىسى ايجىندە حقايق يوميەدن مجرد اولەرق باشاوردى . مثلاً فرقه نك  
كزىدە وممتاز برعضوى اولان سى يەزىيلە انكلىترە قانون اساسىنى ملتە جبرا  
قبول ايتدىرمك ايجىن مراتب برنوع شارلاتانلق صورتندە تلقى ايلە حيات  
مشروطيتدە انكلىزلرى ھنوز برطفل ايجىدخوان كى عدايدىور ، وفرانسە نك

اوندن دها مکمل بر قانون اساسی یا باجفی سویلیوردی . بو آدم لر عمر  
 بشرک کجیردیکی او اوزون عصرلری ، صفحات مختلفه تکاملی نظر دفته  
 آلمه رق کندیلرینی خلقت عالمک فرداسنده فرض ایله جمعیت بشریه یی  
 یکیدن یا بمق ایستورلردی ؟ و بوبابده نه برتردد ونده اندیشه لری واردی !  
 روصو حکمت سیاسیه سنک اقایتمبله هر ایسته دکلرینی یا پایله جکلرینه  
 ایمان ایتمک درجه سنده مسأله یی قولای و بسط بولویورلر ! شه سز  
 تجربه دیدنه بر مجلسده بوبله تشبیه قیام ایدنلری در حال باغلارلر . لکن  
 فکر عملیدن محروم عجمی بر مجلسده بونوع افکار و خیالات بر قوتدر .  
 یولنی شاشیرمش بر سوروه اوکنه کیم کچرسه تعقیب ایدر . و بوحالده بر  
 سوروه قلاغوزلرک صاحب تدبیر اولوب اولمادیغنه باقار .

فرقه اختلافک برنجی قوتی او اشناده فرانسه ده حکمفرما اولان  
 نظریه یی صوکنه قدر تطبیق ایتمکه قرار ویرمش اولماسیدر . فرقه ک  
 اقوالی ایله افعالی بیننده مطابقت واردی ؛ خصمیلرینک ایسه قولی فعلنه  
 اویمادیغندن خلق سومیورسده اداره قدیمه ویا محدود مونارشی طرفداری  
 اولان بو مخالفین گروهی ده اساساً فرقه اختلاف کبی اقایتم مجرد و سیاست  
 نظریه ایله مشبوعدرلر . مثلاً زادکان بیله شکایتنامه لرنده حقوق بشری  
 طلب وادعا ایتملردی . بناء علیه اقایتم اختلافیه منجر اولان طار بوغازه  
 بو آدم لرده کیرمشلردی . ابتدالری بونی آکلایامادیلر . لکن ایلک  
 آتیلان خطوه یی دیکری تعقیب ایدر . ایسته ر ایسته من یورو نورلردی ؛  
 بوغوله جقلری کردانی کوردکلری زمان آرتق کری به دونمه لری غیر  
 قابلدی . کردابک اوکنه مساعدات ذاتیه لری و خطوات منطقیه لریله  
 کملشردی . بوکا قارشی اظهار حیرت و نفرت بی فائده در . انسان برکده  
 نقطه استنادیتی غائب ایدر سه نقطه توقفنی ده بوله ماز . عمومی فکر لرده

مدهش بر قوت واردر . باخصوص بو فکر لر غایت بسیط و هر نوع احتراصاتی ممنون ایدم جک اولور سه . حالبوکه مظهر قبول عامه اولان نظریه قدر بسیط هیچ برشی یوقدر . چونکه نتیجه بوتون مؤسسات قدیمه و جدیدیهی حقوق بشره ربط ایدن قاعده اساسیه منجر اولویور . بو، بر طرفدن قبلری طو توشدیر دینی کبی انسانلرک نحو تی ده اوقشایور؛ دیگر جهتدن ده عدالت نامی تحتده هر درلو استقلال و تحکم احتیاجاتی ده تقدیس ایدیور . مبعوثلرک درنده اوچنک معلوماتی روصو فلسفه سنک بعض دساتیرندن عبارت . زمام امور ایچین ده منطقدن باشقه بر رهبرلری یوق . خطبا لفظلارنده ، غزته لر ، مقاله لرنده مبعوثانه هر کون متحداً عینی مداهنه بی تکرار ایلور لر : « سز لر وکلای ملتسکز و بناء علیه هر شینه قادر سکز . حق وعدل یالکز سزک بولوندیغکر یرده در . قرال ارزولر یکز ی اجرا ایتمکه مأمور در . بوتون اصناف هیأتلرینی ، طرق مذهبییه ، شرکات مختلفه بی غیر مشروع عد ایتدیگکز دقیقه ده اونلر همان داغیلغه مجبور در . حتی ایسترسسکز فرانسزلرک دینی بیله تبدیل ایدم بیلر سکز . ای فرانسه بی قورتاران آبا وطن ! شیدیدن صوکره سز نوع بشری تجدید و احیا ایدم جک سکز . بوتون جهان سزه پرستش ایدیور . پارلاق و معظم اثر یکز ی اجمال ایتک ایچون هر کون بر خطوه دها ایلری به دوغرو آتیکز ... »

ایشته بو اغفالات و تمیات هجومه قارشی انسان ، متاتی محافظه ایدم بیلک ایچین پک یوکسک بر عقل سلیمه و کوکشمش قناعاته مالک اولمالیدر . فقط عمومیتله انسانلر بر عالم تردد ایچنده درلر . بویله مغفل سوزلره در حال قایلوب سور و کله نیرلر . هر طرفدن یوکسلان آلفشارک آهنگی ایچنده آرتق مبعوثان بیقدقلرندن بنای معظمک چانیر دیسنی ایشتمز

اولویورلر؛ دویانلرده قولاقلرینی طیقهرق ظلمیدکانک فریادلرندن قاجیورلر. بو آدملر یابدقلری شیرک فنا ویا مضر اولاییلدی احتمالی قبولدن امتناع ایدهرک کندیلرینی دائماً حقلی جیقاران سفسطهلری، کندیلری قبول ایدیورلر. ایچلرندن باشقه درلودوشونلرده قناعتلرینی اظهار ایدهمیورلر. عقللرینه، وجدانلرینه قارشى شبکه اعمالی ایچنده محبوس قالان طرفداران اعتدالده انقلابی اکیال ایچین اختلاجیلرله برلشمکه مجبور اولویور.

ایشته بوتون بواساب مختلفه دولتک مرکزده وولایاده الکبویوک اقتداری غیرمشروع و وحشی بر قوتدن عبارت قالماسنه باعث اولیور. مجلس مبعوثانک عصیانلری باصدیرمق ایچین نه قلبی ونده قوتی وار. یالکز بر قاج دفعه بویوک بر مجبوریت آلتنده اداره عرفیهی قبول ایدهمییلور. فقط جاهل خلقک تعصب و استبدادی قرالیت فرقه قلبه سینه قارشى انواع تعدیاده بولونماسنه قارشى کوزلرینی قاپیور. هم مادام که بو آدملر کندى فرقلرینک دشمنلریدر: حیوانات وحشیه نك دیشلری آراسنه آتیلرله بیله اغماض عین اینده سی لازمدر؛ دیورلر. ۱۸۹۰ سنه سی اوائلندنبری قسم اعظمی عسکر فراریسیله اسافلدن مرکب یاره ایله صاتون آلتش یدی یوزاللی کیشیلک بر چته واردی که جاقوبن قومیتلرینک اوامری آلتنده حرکت ایلورلردی. مثلاً مجلس مبعوثانه کیده رک جکرلرینک قوتيله فرقه یمینک حق اولان صدالرینی بوغیورلردی. وونلرک هر درلو ادبسلرکلرینه، بعضی اعضالرک شکایتلرینه رغماً هیچس جیقارلمیوردی. جاهل خلق ایشلرینه کله یین مبعوثلری تحقیر حتی لدی الایحاب دوکیورلردی. بونلردن بعضیلری اولومدن بیک مشکلاتله قورتولایلیدلر. آرتق الک معتدل مبعوثلر بیله حین حاجتده استعمال اوزره مجلسه کیدرکن طنانجهلرینی

آلغه باشلادیلر! مالونه دیور: « قرالک فرارندن صوکره، ایکی سنه دئیری بر لحظه حریت و امنیتدن استفاده ایتهدک. » الک متین الطبع اولانلر بيله قورقورلندن یاواش یاواش جریانه تابع اولدینی کی مبعوثانک بر قسمی قاجبور. و نتیجه فرقه اختلال جبر و تضییق سایه سنده کندینه قارشى اوله جق هر درلو امکان مخالفت و مقاومتی بر طرف ایدیور. شدت یولیتقه سی سوقاق حاکمیتی کی پارلمنتو حاکمیتی ده ایشه بوقودور مشلر انه ویریور.

قاعده دندرکه هر شیء یایغه مقتدر پارلمنتورده نظار حائر اکثریت اولان فرقه منسوبینی میانندن انتخاب اولونور: و بو سایه ده درکه فرقه بر دولتی اداره ایتک نه درجه آغیر و موجب مسئولیت بر ایش اولدینی پیدر پی اوکرنمکه باشلیه رق بر از عقلنی باشنه آلیر. چونکه قایینه اعضاسی بر قانونی تکلیف ویا قبول ایتزدن اول او قانونک بوتون نتایج و تأثیراتی اولدن کورمکه مجبوردر. بر حریبه ویا بحریه ناظرندن اردوده ویا خود دونماده عدم اطاعت دائمی بی تأسیس آیلده جک بر قانون عسکری بی قبول ایتمه سی اندردر. نه کیم بر مالیه ناظری ده البته واردات عمومیه دولنک تقابل ایتمه جکی مصارفی تکلیف آیله من. استخباراتک مرکزنده اولان نظار هر کون تفرعات اموره واریجه قدر کسب و قوف ایدرک نظریاتدن ساحه حقیقت و تطبیقاته کچرلر. یا خود وکلانک دماغلرنده سیاست نظریه نك دومانلری او قدر قایلن اولمالی که تجربه نك ویردیکی متعدد ضیالر اوستره حقیقت پوشی بیر تاماسین. اک مدھش بر نظریه جی بی بر کمینک اوزرینه قویکمز. اصول ویا افکار باطله سنه نه درجه شدتله مربوط اولورسه اولسون اگر کوردکسه دومنی دائماً صاغه ویا صوله اداره ایتمکه اصرار ایتوب صولرک جریانی، کیدیلده جک محلی نظر دفته آله جق در. فقط چه فائده که شورای

امت ۶ تشرین ثانی، ۱۷۸۹ ده اصوله رعایت آبله مک و اخلاقسزانی منع  
ایتمک فکریله مجلس اعضالرینک ناظر اولیه جغنی اعلان و بوصورتله بلا  
واسطه اداره مملکتک ویره جکی معلوماتدن کنديسنی محروم ایتدی .  
بعدهما پارلمنتو نظریه سنک سوق و جریانه قارشى تأمین موازنت ایده جک  
هیچ بر قوته مالک دکلدی . عینی خطائک باشقه بر نتیجه سی ده واردی که  
بو، بوس بوتون فنا ایدی . زیر مجلس کنديسنی دائمی بر خوف اندیشه یه محکوم  
ایدیوردی . چونکه یداقندارینه آلمق ایسته مدبکی حکومتی کیوشک و شبهه لی  
آلله بر اقا سندن دولایی هر زمان قورقو ایچنده بولونیوردی . مقررانی  
تدقیق اولونورسه مجلسک بر خوف مبهم ایچنده یاشادینی در حال کورولور .  
حاصلی یایمق و یایقمق ایچین پارلمنتونک بر طرفدن قورقو دیگر جهتندن ده  
معهود اختلال نظریه سی کبی ایکی فنا مشاورى وار . محو ایتدیکی اسکی  
ماکنه نك خرابه لری اوستنده بویله مشاورلرله بلا اختیاط قوردینی یکی  
ماکنه نك ایشلیه یلمسی بر خیال محال !

مابعدی وار

احمد شعیب